

Náš mečíkář

Vydává
Odbor mečíkářů
a ostatních
cibulovin

při OV ČSOZS
v Novém Jičíně

Duben 1969

Proč "Náš mečíkář" ?

Život, který prožíváme je velmi rušný a působí na celou naši soustavu a tak vede člověka k tomu, aby se zabýval kromě svého zaměstnání i zájmovou činností, která harmonicky vyrovnává napětí, které vzniká u člověka z jeho činnosti. V poslední době vidíme návrat člověka k přírodě, kde nachází stále více záliby a aktivní odpočinek. Vidíme i v městech, že přibývá aktivních zahrádkářů, kteří pěstují ovoce a zeleninu, ale přibývá i zájemců o květiny. Tito zájemci se sdružují dle svých zálib a zájmů v Rosa Clubu, Liliáře, Jiřinkáře, Kaktusáře, Alpináře ap. Na základě těchto klubů a sdružení chceme i my podchytil všechny vážné zájemce o pěstování mečíků a případně i o pěstování některých cibulovin, na příklad tulipány, narcisy ap.

My zahrádkáři, kteří navštěvujeme Floru Olomouc, výstavu "Holandských mečíků", zjišťujeme, že zájemců o pěstování mečíků stále a stále přibývá, jak ukázaly hojně navštívené výstavy mečíků v Novém Jičíně, Frýdku-Místku, Ostravě-Zábřehu, Zašové aj. Nejen vystavené exponáty, které velmi dobře reprezentovaly pěstitele, ale i velmi široký zájem veřejnosti nás podnítil k tomu, abychom spojili všechny pěstitele mečíků pod jednu střechu v kroužku "Náš mečíkář" při OV ČSOZS v Novém Jičíně. Od tohoto vytvoření kroužku pěstitelů mečíků si mnoho slibujeme, neboť si můžeme vyměňovat své zkušenosti ze svých pěstitelských úspěchů i případných neúspěchů, aby zkušenosti, které získá každý jedinec mohl předávat dále, a by naše radost z krásných a zdravých květů mečíků byla co největší.

V našich zahrádkách je spousta výpěstků z našeho sortimentu, ale máme dnes také široký sortiment z dovozu, hlavně z Ameriky, Kanady a Holandska. Každý vážný zájemce o pěstování mečíků hledá různé cesty a cestičky jak získat nové odrudy, které by zdobily jeho zahrádku. Sdružením v kroužku bychom se mohli sjednotit i na tomto úseku a objednávky koordinovat tak, abychom objednávali každý něco jiného, co u nás dosud není a pak mezi sebou si odrudy vyměňovali, odkoupili ap. a tím si rozšířili svůj sortiment o další odrudy.

Vážní zájemci o pěstování mečíků, kteří jsme se podíleli na zdárném průběhu výstav v Novém Jičíně a Zašové jsme se velmi vážně zabývali myšlenkou, jak podchytil všechny zájemce u nás v českých zemích a sjednotit je, abychom pak mohli vykonat kus prospěšné práce v oboru pěstování mečíků, a by toto bylo přínosem pro celou naši pěstitelskou činnost a aby byla všem prospěšná. Když se nám přihlásí vážní zájemci o pěstování mečíků, bude pro přihlášené vydávat neperiodický časopis "Náš mečíkář", kde budeme uveřejňovat zprávy o naší činnosti, zkušenosti našich předních zahrádkářů v oboru pěstování mečíků, překlady z dostupných časopisů o pěstování mečíků ap. Budeme se snažit získat i naše pěstitele a šlechtitele pro naši práci, a by i oni nám předávali své zkušenosti.

Věříme, že náš počín najde odezvu u vážných zájemců o pěstování mečíků a že se přihlásí mezi nás.

J. Hruška, Zašová

K ustavující činnosti našeho sdružení.

Stalo se již vžitým zvykem, že na prahu nového roku, každý z nás uvažuje o svém předsevzetí, co by chtěl vykonat v právě nastávajícím roce podle svých možností a zkušeností.

Proto si myslíme, že na samém začátku naší činnosti bychom si i my měli alespoň z hruba nastínit naši budoucí činnost. Chceme však především upozornit, že nástin naší činnosti není žádné dogma a vychází

pouze ze společného posouzení malé skupinky lidí, kteří považovali za nutné dát svým členům sdružení " Náš mečíkář " alespoň nějakou perspektivu. Konkrétnější podobu a cíle naší činnosti by měl určit první sjezd našeho sdružení. Jako jeden z důležitých úkolů považujeme udržet a dále rozšiřovat stávající sortiment mečíků, který v současné době koluje mezi našimi pěstiteli. Rovněž nazapomínat na ostatní hlíznaté a cibulovité květiny. Dalším úkolem a to neméně důležitým by mělo být zajištění dostatečného množství hlíz a cibulí pěstovaných mečíků a ostatních květin i pro ostatní zájemce a milovníky těchto květin a zprostředkovávat širokou výměnu mezi stávajícími členy sdružení. Dalším a neméně důležitým úkolem bude zajišťovat širokou výměnu zkušeností s pěstováním, množením, případně získáváním nových odrůd vlastním křížením a jejich rozšiřováním mezi ostatní zájemce. Zároveň bychom chtěli naši veřejnost seznamovat s novými zkušenostmi a poznatky vyspělých pěstitelů v zahraničí, především v USA a Kanadě. Myslíme si, že by bylo vhodné navázat úzký kontakt s Oborovým ředitelstvím obchodu Ovoce a zelenina v Praze za účelem získání přednostního odkoupení cibulí a hlíz z dovozu především z Holandska a Dánska. Tento program zde nastíněný jistě není zdaleka vyčerpávající, ale přesto si myslíme, že dá podnět k zamýšlení každému čtenáři a věříme, že naše myšlenky nezůstanou u vás a budete je předávat pomocí našeho časopisu i jiným čtenářům, čímž každý přispěje k lepší činnosti našeho sdružení a tím i k vyšší spokojenosti každého z nás.

J. Pitr, Mořkov

Mečíková sezona roku 1968.

Rok 1968 byl velmi nepříznivý pro pěstování mečíků nejen u nás, ale i např. v Kanadě a SSSR trpěly mečíky chladným a deštivým počasím. Tak např. v kanadském městě Regina mnozí vystavovatele, kteří pěstují velké množství mečíků, měli deštěm tak poničené kultury, že na výstavy se sešlo jen velmi málo květních klasů. Byl to jeden z nejstudenějších roků, které jsme prožili, jak píše tamní pěstitelé. Také u nás v Československu, obzvláště na severovýchodní Moravě chladné počasí velice poškodilo růst gladiolů. Deštivé počasí velice podporovalo rozvoj nejhorší ze všech mečíkových chorob, která se nazývá botrytis. Některé americké novinky jsou velice náklonné k této chorobě. Poněvadž skoro všichni pěstitelé měli tento rok značné ztráty na mečících způsobené touto chorobou, je žádoucí si říci, jak tato choroba vypadá, co způsobuje a jak proti ní bojovat. Tuto houbovou chorobu vyvolává příliš dlouho trvající deštivé počasí, kdy slunce jen zřídka svítí. Nemoc začne zprvu jen několika rezavými skvrnami na listech a když deštivé počasí trvá, skvrnky se rozmnožují až začnou zasychat listy i květní stvoly. Napadený mečík často is vyvinutým klasem nevykvétá, nýbrž květní pupeny vyhnívají. Květy, které vykvetly, mívají pohnité okraje, takže veškerá krása květů je tím poničena. Rostliny, které jsou již silně napadeny chorobou botrytis a chceme-li zachránit hlízu, musíme rostlinu předčasně vyndat ze země, listy odlomit vytržením a tyto nejlépe spálit, hlízu již jako sklizenou nechat uschnout. Tato nemoc počíná na listech a odtud zasahuje stvol a v posledním stadiu napadá i hlízy. Dokud nemoc nepřešla do hlíz, můžeme ještě tyto zachránit. Jak proti této chorobě bojovat? Pětujeme-li choulostivější americké odrudy, musíme je řídko sázet. Nejlépe se osvědčilo sázení do řad asi 35 cm vzdálených od sebe a v řadách mohou být hlízy na 10 cm od sebe - menší cibulky a brut ještě blíže. Také dbáme, a by byly hlízy

vysázeny na záhonech, kde nám svítí slunce od rána do večera/žádný stín od stromů neb budov/ protože hojnost slunečního světla přemáhá tuto chorobu. Kdo má v zahradě těžší půdu, musí ji vylehčit pískem, rašelinou, kompostem a dobře zetlelým hnojem. Těžké sléva - vé půdy též podporují rozvoj choroby. Konečně osvědčil se několikrát postřik 1 % Novozírem N 50, s přídatkem fosfotionu proti třásněnkám, které nejen, že škodí květům, ale zřejmě i roznášejí tuto houbovitou nemoc botrytis.

Americký pěstitel Roberts uvádí, že stříká 5 x během vegetační doby a je-li rok mimořádně deštivý i častěji. Fakt je, že ti pěstitelé v našem kraji, kteří několikrát stříkali Novozírem s Fosfotionem měli listy zdravé a zelené až do zámrazu. Špatně dopadl ten, kdo nestříkal a přímo katastrofální výsledky měli ti, kdo mečíky zařadili příliš v hustých řadách/ kdysi běžným způsobem, malé cibulky 10 x 10 cm, větší 15 x 15 cm/, tito měli na své miláčky žalostný pohled. Veškeré olistnění jako by předčasně usychalo.

Také během zimy mnoho hlíz shnilo- jednak, že již od středu od stvolu byly hlízy zachváceny chorobou, jiné hlízy mnohých pozdních sort ztřeřely, poněvadž nebyly dobře zralé. Velice špatný rok 1968. V Americe v poslední době víc a víc se začínají rozdělovat mečíky na dvě skupiny. První skupiny jsou mečíky pro náročné milovníky s překrásnými zkadeřenými a vybarvenými květy, které vítězí na všech výstavách a jsou i velmi náročné na pěstování. To je tedy skupina I. Pak je druhá skupina, kterým se říká mečíky obchodní. Tyto obchodní mečíky pěstují většinou zahradníci z povolání pro prodej řezaných květů. Obchodní mečík musí být otužilý, který nevyžaduje velké péče pěstitelské, aby mohl býti pěstován levně a při tom, aby byl dost hezký, aby uspokojoval kupující kytice mečíků. Jako obchodní mečíky jsou stále oblíbeny v celém světě staré osvědčené sorty jako: Sněhová princezna, Leeuwenhorst, Boulogne, Acca Laurentina, Hawai, Rosa van Lima, Mansoer, Han van Meegeren atd. Z našich výpěstků možno do této skupiny poměrně otužilých počítat skoro všechny výpěstky šlechtitelů p. Jindřiška z Heřmanova Městce a p. Hanáka ze Staré Vsi u Přerova i jiných našich šlechtitelů. Kdo je pěstitel - lem začátečníkem, pro toho jsou nejvhodnější tyto obchodní sorty, které snesou i hustší sadbu a i na ostatní ošetření nejsou tak náročné, jak jejich novější americké a kanadské sestry.

Tento článek zde uveřejňujeme proto, že víme, že mnozí pěstitelé nebyli v loňském roce spokojeni s výsledky své práce. Loňský rok nám dal zlou lekci a článek má být návodem, jak bojovat proti "Botrytisu", kdyby snad v budoucnu přišel zase tak studený a mokřý rok. Alinče, Hodslavice.

Šlechtění nových odrud mečíků.

Sto lidí, sto názorů, ale jedno mají společné, touhu po poznání něčeho nového, dosud nepoznaného. Jedna z těch mnoha neznámých je jistě získání nové odrudy mečíků vlastním vyšlechtěním pro milovníky těchto krásných květů. Za tím účelem otiskujeme překlad o postupu při získávání nových odrud těchto květů, který napsal p. Robert Grisbach, jeden z nejznámějších současných pěstitelů v USA. Volně přeložil p. Alinče z Hodslavic.

V poslední době usiluje se stále o vypěstování nových druhů mečíků, které by byly velmi krásně zkadeřené, měly dost dlouhé klasy a současně pěkné vybarvení. Ze současných druhů jen málo sort zkadeřených dává semeno a proto je dobře vědět, které sorty zkadeřených mečíků dávají semeno, případně kombinace, kterých druhů daly p. Griesbachovi po křížení krásné semenáče.

Griesbach uvádí např. ta to křížení: / první sorta značí, že da-
la semeno, druhá sortaznačí, že z ní bylo použito pylu/.

Bread and Butter + Easter Candle - Dancig Colleen + Butterball-
Butterball + Green Lace- Miss Muffet + Happiness-Kakaga + Spitfire-
Pink Prospector + Happiness- Foxfire + Happiness - Pink Parasol +
Susan Margaret- Oscar + Deep River - Eternal City + Blue Miracle
- Eternal City + Blue Mist - Linda Ruth + Lake Minnebago-Bedling
Bouquet + Linda Ruth.

Jak se provádí křížení?

Když jsme se rozhodli, že některé sorty spolu zkřížíme, již předem
je musíme vysázet tak, aby nám kvetly asi ve stejnou dobu. Tedy,
chceme-li pozdní sortu zkřížit s ranou, musíme tu pozdní nasadit
velmi brzo a ranou později, aby kvetly asi zároveň. Když se ale přeče
stane, že některá tato sorta vykvete předčasně jak uvádí p.Gries-
bach, že pyl z takové sorty je možno uchovat po nějakou dobu uzav-
řen v malé láhvičce neb kapsulce v suchu a chladnu/v domácí led -
ničce, a když druhá sorta rozkvete, provedeme s tímto uschovaným
pylem křížení. Na rostlinách v praxi se provádí opylování takto:
Když na žádané rostlině rozkvetou v klasu první dva květy, nejlépe
hned z rána vyštípeme pinsetou prašníky, dříve než v nich uzraje
pyl a začne se z nich sypat dolů. Druhý den na pestík, přesněji ře -
čeno na jeho bliznu, nanese pyl ze sorty, kterou chceme křížit a
poněvadž nám již zatím rozkvetly obvykle další dva květy, tak u těch
opět vyštípeme pinsetou prašníky, třetí den na bliznu nanese pyl
z jiné sorty a když rozkvetou další dva květy i na těch vyštípáme
prašníky dřív než se může z nich sypat pyl. Obvykle třetí den již
vykvete 6- 7 květů, který všechny takto postupně opýlíme a zbýva-
jící vršek klasu vylomíme. Všechny zkřížení se obvykle neujmou,
správně neopýlí a proto p.Griesbach nechává vždy opýleno těch 6-7
květů. Na opýlenou rostlinu pak pověsíme cedulku a na ní uvedeme
oba rodiče- napřed druh, který dá semeno, pak jméno druhu, z něhož
byl vzat pyl. Opýlené květy p. Griesbach nebalí do ničeho/ proti
náhodnému zkřížení, např. hmyzem/, poněvadž se z dlouholeté zkušenosti
přesvědčil, že to se nestává, takové smíšené. O tom prý se přesvěd-
čil např. ta k, že zkřížením dvou bílých sort vždy skoro všechny
semenáče byly bílé. Přimíchání jiného pylu, např. hmyzem, tedy ne -
nastalo.

Zrání tobolek?

Když se křížení ujalo, za několik dní začnou se zárodky tobolek vy-
víjet. Po zkřížení, jeli sucho, je nutno tyto rostliny zvláště dobře
zalévat. Suchem trpící rostliny by třeba ani žádné semeno nevyvinuly.
Tyto semenné klasy přivážeme dobře k tyčkám, aby je vítr neb ptáci
nezlámali. V krajích, kde se vyskytují larvy, které vyžírají vnitřky
stvolů, je nutno rostliny poprášit preparáty DDT. Když tobolky
dozrají a začnou praskat, odlámeme je a dáme do papírových sáčků
schnout a sáček vždy opatříme cedulkou s označením rodičů. Když po
nějaké době dobře vyschly, uschovává je p. Griesbach v každém pří -
padě v chladnu okolo 5 - 10 stupňů Celsia. Před setím semena vy -
luští z tobolek a drobné plévy vyfouká, přesypaje semeno.

Pěstování semenáčků první rok:

Pan Griesbach vysévá semeno časně okolo 15.dubna. Nejlepší půda je
z jednoho dílu písku, jednoho dílu rašeliny a jednoho dílu dobře vy-
hnojené kompostové zeminy, takže tato půda je vzdušná, dobře drží
vláhu a je výživná. Seje se do řádků asi na 1 palec hlubokých, řádky

jsou od sebe asi 15 cm a semeno se je dost hustě. Zasetý záhon po - sype Chlordanem/ něco jako CHC, u nás Gamacid/ a potom mulčuje asi palec vysokou vrstvou sena neb trávy a často zalévá. Asi v půli května začne semeno růst- a tu je třeba se na to často dívat a když rostliny se začnou ukazovat, je třeba mulchování odstranit. Při tomto pěstění je třeba dbát, aby v prvním roce byl záhon na plném slunci. Semeno nezasévat v řádcích a vůbec ne příliš hustě, protože rostliny by pak měly málo světla a špatný vývoj cibulek. Zalévat často, a by semenáče byly ve stálém růstu a sucho aby je nebrzdilo. Jen v údobí, kdy rostliny mají 2 lístky nemají se za - lévat nadměrně. Třikrát až čtyřikrát během růstu přihnojovat te - kutým hnojivem/ Mikrola/ , nejprve když rostliny mají dva lístky, nejpozději začátkem září. Cibulky sklizejte pozdě, asi v půli mě - síce října, aby vegetační doba byla dlouhá.

Pěstování ve druhém roce:

Druhým rokem je opět sadíme do dobré půdy. Tu je nutno se rozmýš - let, zda je chceme pěstovat pro maximum krásy, neb také pro větší otužilost. Jelikož v poslední době je mnoho stížností na choulos - tivost novinek- uvádí Griesbach - semenáče podrobují druhý rok životnímu stresu, to je omezování blahobytu, obzvláště s ohledem na závlahu. V řadách je sázím hustě asi 5 cm od sebe a nemulchu - ji a málo zalévám. Semenáče takto omezované, když kvetou, projeví, že i v méně ideálních podmínkách jsou dosti dobré a při lepších podmínkách se projeví ještě lépe.

Selekce semenáčů:

Obvykle jeden z deseti až třiceti semenáčů bývá dost krásný a ozna - čím jej cedulkou, na kterou uvedu barvu, velikost a celkovou krásu označím křížky, jedním až pěti. Později, obvykle v době čištění ci - bulí, dávám k nim čísla / např. 68-1. 68-2, 68-3 atd./ , při čemž 68 znamená rok vypěstění a to druhé je číslo pořadové. Ta si za - píší do knihy i s uvedením rodičů. S cibulemi přirozeně uschová - me i brut. Třetím rokem vysadíme zase tyto vybrané sorty, ale je - jich brut nesejeme, jen ho schováme. Třetím rokem také znovu prove - deme selekci, protože sorta, která byla krásná v druhém roce nemu - sí být dobrá ve třetím roce, např. křivý klas atp. Obvykle jeden semenáč z těchto desítek se prokáže být opravdu hodnotný a hodný rozmnožování a uvedení jako pojmenovaná novinka. V tom případě má - me bruty z prvního roku kvetení i z druhého roku kvetení a již je - můžeme nadále dobře rozmnožovat. Brut obvykle vydrží dva roky klí - čivost. P. Griesbach píše v závěru, že skoro vždy tak jeden z ti - síce semenáčů je v jeho šlechtění hodnotný. Pro opylování je vhodná i večerní doba, kdy již slunce tak nepálí.

Pan Robert Griesbach je profesorem botaniky De Paul university v Chicagu II Iinois a zabývá se křížením i lilií, orchidejí, avšak nej - více šlechtěním mečíků a je všeobecně uznávaný ua největší kapaci - tu v tomto oboru. Jeho novinky jako Spitfire, Queen of Hearts, Sculpturend Beauty, Black Beauty, Mexicana, Suzan Margaret atd. jsou považ ovány za nejkrásnější novinky poslední doby. Skoro všechny je - ho novinky uvádí Summerville a Roberts. Roberts uvádí jeho jednu novinku, která u Summervila není a to druh: Conflover/ česky chrpa/ Roberts jej popisuje takto: 470, středně raný Zvláštní modrý mečík- světle pastelově modro-fialový s výrazným ztmavením barvy blízko okraje petálů, které dává obrubový efekt.

Otvírá 8- 9 květů krásně zkařeňených, masivních, na přímém klasu. Má obdivuhodné kvality růstu, zdraví a rozmnožování. Se svou neobyčejně jasnou a příjemnou barvou bude uznáván jako jeden z nejlepších modrých.

Organizační zprávy:

1. Výměnná burza: Přihlášení členové do odboru " Náš mečíkář " mohou zasílat své zprávy na redakci vydavatele, abychom mohli mezi členy zprostředkovávat výměnu mečíků, které pěstují na svých zahrádkách a to buď nabídkou určitých druhů nebo poptávkou.
2. Výstava tulipánů. V letoším roce budou uspořádány výstavy tulipánů v Zašové asi 11.5. a v Novém Jičíně asi 17.5. 1969. Pěstitelé mohou své výpěstky přihlásit na uvedené výstavy.
3. Členové " Náš mečíkář " zaplatí roční členský příspěvek ve výši Kčs 15,- , který bude sloužit na úhradu vydaných zpráv o činnosti, výměnné burze a pod.
4. Příspěvky do zpravodaje " Náš mečíkář " zasílejte na adresu: Jan Pítr , Mořkov čis. 102, okr. Nový Jičín.
5. Hlízy mečíků vysazujeme v třetí dekádě měsíce dubna aneb až v květnu, kdy je již půda dostatečně prohřátá a chlad nebrzdí růst hlíz a tím nepůsobí na zabíjení. Před výsadbou hlíz můžeme Ger - misánem, Herylem. Oloupané hlízy můžeme jemně poprášit Agronalem.